

Valtuustoaloitteen aihe

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavassa Kangasniemelle osoitetun kolmen tuulivoima-alueen (Huuhtimäki, Häppälänmäki, Makkola) poistaminen maakuntakaavasta.

Valtuustoaloitteen tavoite

Me allekirjoittaneet kunnanvaltuutetut esitämme, että Kangasniemen kunta käsittelee ja hyväksyy tämän aloitteen, minkä jälkeen kunta ilmoittaa päätöksestä Etelä-Savon maakuntaliitolle, joka poistaa po. alueet maakuntakaavasta. Päätös perustuu alla oleviin perusteluihin.

Perustelut

1. Seudullisesti merkittävällä tuulivoima-alueella tarkoitetaan Etelä-Savossa vähintään seitsemän (7) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavassa Kangasniemelle osoitetut kolme tuulivoima-aluetta – Makkola, Häppälänmäki ja Huuhtimäki – ovat pinta-alaltaan niin pieniä ja tiheään rakennettuja, ettei niihin mahdu seitsemää tuulivoimalaa. Tämä fakta nähdään alueiden kartoista.

Esimerkiksi Huuhtimäkeen ei mahdu edes viittä tuulivoimalaa, koska

- i) maakuntaliiton suunnittelukriteerinä oleva kilometrin etäisyys asutukseen kaava-alueiden ulkorajasta ei toteudu,
- ii) lähimmät asuinkiinteistöt ja vapaa-ajan asunnot ovat vain 400–500 metrin päässä kaava-alueen ulkorajasta,
- iii) tilanahtauden takia alueelle suunnitellaan voimaloita vain 500–600 metrin etäisyydelle toisistaan, vaikka edes tuulivoima-alan etujärjestö Suomen Uusiutuvat ry ei suosittele voimaloiden sijoittamista niin lähelle toisiaan, ja
- iv) Huuhtimäen voimaloiden melu ylittäisi jopa vaillinaisten melumallinnusten mukaan melurajat läheisillä kiinteistöillä aiheuttaen naapurussuhdelain (26/1920) 18 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitystä sekä alueidenkäyttölain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettua haittaa.

Huuhtimäen tuulivoima-alue olisi siis vastoin ympäristönsuojelulain 1 §:ää, jonka 1 momentin 1 kohdassa turvataan terveellinen, viihtyisä sekä monimuotoinen ympäristö. Melurajojen ylittyminen olisi myös vastoin ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:ää ja terveydensuojelulain (763/1994) 27 §:ää.

Samat sijoittelu- ja ahtausongelmat koskevat myös Häppälänmäkeä ja Makkolaa.

2. Kangasniemen kunnassa on ymmärrettävä, että alueidenkäyttölain tavoitteena (1 §) on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla turvataan terveellinen ja turvallinen elinympäristö sekä ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Myös haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja asutuksen välille tulee jättää riittävän suuri etäisyys. Yksikään näistä vaatimuksista ei toteutuisi Kangasniemelle osoitetuilla tuulivoima-alueilla.

3. Kangasniemellä on myös ymmärrettävä alueidenkäyttölain tavoitteet ja vaatimukset, joiden mukaan kaavoituksen tulee perustua kattaviin vaikutusarvioihin.

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan kaavaselostus on kuitenkin monilta osin virheellinen. Kaavaselostuksessa väitetään virheellisesti esimerkiksi, että meluohjearvot eivät ylitä – vaikka Huuhtimäen hanke on todistanut pitkään päinvastaista.

Kaavaselostuksessa annetaan virheellistä tietoa myös voimaloiden työllistävistä vaikutuksista: kaavassa väitetään, että ”tuotannon aikana tuulivoimalat tulevat olemaan merkittävä yksityisen sektorin työllistäjä alueella itsessään”. Väite on paikkaansa pitämätön. Tuulivoiman tuotannon aikainen työllistävyys on olematonta: vain yksi huoltomies 7–10 voimalaa kohti.

Lisäksi kaavaselostuksessa väitetään virheellisesti, ettei suunnitelluilla tuulivoima-alueilla olisi välittömiä tai välillisiä vaikutuksia esim. matkailuelinkeinoon. Väite on perätön. Esim. jäänheittovaaran takia teollisuusalueella ei suositella liikkumista. Hiljaisuus menetettäisiin, samoin puhdas luonto ja turvallinen ympäristö.

4. Lisäksi maakuntaliitto käynnisti 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan (21.8.2023) vasta kaksi kuukautta sen jälkeen, kun Huuhtimäen tuulivoimayleiskaava oli pantu vireille (12.6.2023), mikä viittaa pyrkimykseltä kiertää valtakunnallisesti suunniteltu etäisyysvaatimus.

Yhteenveto

Pelkästään yllä olevin perustein Kangasniemelle osoitetut tuulivoima-alueet ovat alueidenkäyttölain, ympäristönsuojelulain, terveydensuojelulain ja perustuslain vastaisia. Yksikään po. alueista ei täytä seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kriteereitä, eikä

valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden vaatimuksia. Siksi ainuttakaan Kangasniemelle osoitettua aluetta ei voida osoittaa alueidenkäyttölain nojalla tuulivoima-alueiksi.

Sovellettavat säädökset

Alueidenkäyttölaki, ympäristönsuojelulaki, perustuslaki, kuntalaki

Päätösehdotus

Täten Kangasniemen kunnan tulee käsitellä ja hyväksyä tämä aloite sekä pyytää Etelä-Savon maakuntaliittoa poistamaan po. alueet maakuntakaavasta.

Kangasniemellä 9.3.2026

Allekirjoitukset

Samuli Arkko (sit.)

Ismo Manninen (kesk.)

Milja Halttunen (kesk.)

LIITE

Kiinteistöt ja voimala-alueet vertailu 2026.pdf